

2. Wrocławskie Forum Miejskie

KULTURA // PRZESTRZEŃ // TRANSPORT // ZIELEŃ

Wrocław, 16 maja 2015

Przedmiotem warsztatów podczas Grupy Kultura było rozpoczęcie prac nad strategią rozwoju Wrocławia w obszarze kultury. Związane jest to z przygotowaniem do stworzenia strategii rozwoju Wrocławia. Stoi za tym przekonanie, że polityka kulturalna i społeczna powinna zająć odpowiednie miejsce w refleksji nad przyszłością miasta.

Ważne jest, by kultura rozumiana była szeroko, a nie ograniczona jedynie do działalności artystycznej. Dlatego proponowana przez nas nazwa brzmi: strategia dotycząca polityk kulturalnych i społecznych.

Stworzone podwaliny strategii zamierzamy przedstawić magistratowi. Istnieje ryzyko, że wypracowane przez nas rozwiązania zostaną zignorowane. Społeczne określenie strategii pełni jednak dwie funkcje:

- 1) Ustalenie czego oczekujemy od samorządu, danie impulsu do ich działań.
- 2) Ustalenie czego oczekujemy od samych siebie (obywateli, organizacji społecznych itp.)

Ważną funkcją strategii jest zatem wyznaczenie celów i standardów dla sektora kultury. Warto również pamiętać, że oprócz rezultatu ważny jest też sam proces — on wpływa na rozwój sektora.

Podczas warsztatów, przy pomocy metody „Kropkokracja” (<http://myobywatele.org/baza-wiedzy/kropkokracja/>) ustalone zostały główne wątki, które powinny – zdaniem uczestników – znaleźć się w strategii, wraz ze szczegółowymi postulatami. Większość z nich zostało sformułowane w formie pytań lub problemów do rozwiązania. Uważamy, że odpowiedź na te zagadnienia powinna zostać uwzględniona w tworzonej strategii.

WĄTEK: ZARZĄDZANIE I FINANSOWANIE KULTURY

- Jak sprawiedliwie dzielić fundusze na kulturę, jak zarządzać tym tematem społecznościowy, jak uniknąć rywalizację o środki na rzecz większej współpracy między organizacjami i instytucjami kultury? Za tymi pytaniami stoi przekonanie, że dotychczasowy sposób dzielenia środków jest niedoskonały: charakteryzuje go brak transparentności i arbitralność w przyznawaniu dotacji.
- Jaki powinien być model podejmowania decyzji? Jakiego rodzaju decyzje powinny być przez samorząd podejmowane w zakresie polityki kulturalnej, czy tylko takie dotyczące podziału środków?
- Konieczne jest powołanie, niezależnych od urzędów oraz beneficjentów organizacji monitorujących (organizacje strażnicze, tzw. watchdogi) tworzenie oraz wdrażanie polityk kulturalnych.
- Należy rozważyć model partycypacji w budżecie, w opozycji do budżetu partycypacyjnego. Różnica polega na tym, że partycypacja w budżecie zakłada poddaniu pod publiczną dyskusję całości budżetu miejskiego, a nie tylko jego ograniczonego fragmentu – jak to ma miejsce np. we Wrocławskim Budżecie Obywatelskim.
- Jak spowodować, by decyzje podejmowane przez administrację były bardziej zhumanizowane (mniej technokratyczne i socjotechniczne)?

Należy wypracować model przystępnego udostępniania informacji publicznych.

- Jak uspołecznic zarządzanie kulturą? Czy Wydział Kultury może być zastąpiony innymi narzędziami?
- Czy przy Wydziale Kultury powinno stale funkcjonować stałe forum społeczno-ekspertkie (Obywatelska Rada ds. Kultury), złożone z mieszkańców, artystów, aktywistów itp. Rolą tego ciała byłoby opiniowanie decyzji magistratu. Należałoby ustalić jednak, kto by to ciało finansował, jakie dokładnie miałyby kompetencje oraz jak byłoby wybierane.
- W obliczu możliwego obniżenia funduszy publicznych na kulturę należy wypracować alternatywne źródła jej finansowania (współpraca z biznesem, finansowanie społecznościowe).
- Należy zadać pytanie, czy niefinansowe zasoby publiczne (lokale, sprzęt itd.) mogą być wykorzystane w inny sposób, bardziej sprawiedliwy, tak by ograniczyć wysokość kosztów działalności kulturalnej. W ocenie uczestników warsztatów wiele instytucji mających potencjał, nie ma odpowiednich warunków do realizowania własnych działań. Z drugiej strony wiele zasobów jest niewykorzystanych lub marnotrawionych.
- Polityka kulturalna miasta powinna zabezpieczać przed komodyfikacją (utowarowieniem) kultury.
- Konieczna jest meta-refleksja nad strukturą zarządzania kulturą w mieście w ramach organizacji Urzędu Miasta. Myślenie to powinno odbywać się w kontekście całego departamentu spraw społecznych. Obecna separacja niektórych dziedzin (np. edukacji, problemów społecznych i kultury) jest sztuczna, sprzeczna z wiedzą akademicką i utrudniająca realizację działań.

WĄTEK: LUDZIE KULTURY

- Jaki powinien być model wsparcia dla artystów (zarówno tych z Wrocławia, jak i z regionu i spoza Dolnego Śląsku)? W jaki sposób należy ich skutecznie promować? Przedstawiciele artystów zauważyli, że wsparcie to jest niewielkie i niekoniecznie służy środowiska. Problemem jest tu oczywiście zdefiniowanie, kto jest artystom – być może polityka ta powinna być bardziej inkluzywna.
- Co z ludźmi zaangażowanymi w ESK po roku 2016? W jaki sposób możemy skorzystać z ich wiedzy, kontaktów, umiejętności, by nie zmarnować ich potencjału?
- W jaki sposób zintegrować środowisko „ludzi kultury”, by więcej było współpracy, a mniej rywalizacji?

WĄTEK: WIELKIE NARRACJE

- Jak Wrocław powinien współpracować z regionem i jak region z Wrocławiem? Obowiązujący model za bardzo pogłębia przepaść pomiędzy centrum (Wrocławiem) a peryferiami (Dolnym Śląskiem). Stan ten jest niekorzystny zarówno dla regionu (gorszy dostęp do środków, kadr itd.), jak i dla miasta Wrocławia (oderwanie się od swojego otoczenia).
- W jaki sposób można jeszcze bardziej zaangażować uczelnie wyższe (wydziały humanistyczne, pracowników, doktorantów, studentów) w budowanie kultury? Uczennicy warsztatów uznali obowiązujące działania za niewystarczające: uczelnie są obok – zamiast „w” - życia kulturalnego. Jak miasto może wspierać to zaangażowanie?
- Czy w swojej polityce kulturalnej należy skoncentrować się na globalnych trendach w kulturze, czy raczej na lokalnych problemach? Możliwe jest również lokalne współtworzenie kultury globalnej.
- W jaki sposób tworzona strategia powinna uwzględniać to, w jaki sposób zmienia się kultura?

- W jaki sposób Wrocław powinien chronić dziedzictwo techniki i przemysłu? W ocenie uczestników dotychczasowa praktyka doprowadziła do zniszczenia wielu wartościowych miejsc. Konieczna jest publiczna dyskusja na temat tego, jak rozumiemy dziedzictwo, co jest zabytkiem, co wymaga szczególnej ochrony?

ANIMACJA I EDUKACJA

- Należy unikać mocnej separacji animacji i edukacji kulturowej od polityki społecznej i kulturowej (przejawia się to chociażby w strukturze poszczególnych jednostek samorządu). Obszary te powinny być elementem całościowej refleksji o kulturze.
- Konieczne jest profesjonalne wsparcie animacji kulturowej oraz animatorów kultury. Pomocne w tym zakresie mogą być rekomendacje wypracowane podczas NieKongresu Animatorów Kultury (<http://www.platformakultury.pl/artykuly/125936-niekongres-animatorow-kultury.html>)
- Działania z zakresu edukacji kulturalnej są zdecydowanie niewystarczające (zwłaszcza w kontekście ESK 2016). Warto jednak, planując takie działanie, unikać paternalistycznego podejścia (edukacja kulturalna jako uczenie „kultury wyższej”).